
ESBORRANY PROJECTE:

“Anàlisi de les necessitats formatives de les persones grans de Mallorca”

(Comissió de Treball Promoció de l'Autonomia)

Integrants de la comissió de treball:

Tomàs Alias	Col·legi Oficial Fisioterapeutes
Lourdes Amer	Grup Sar
Maria E. Álvarez	Creu Roja
José Aranda	Serveis Socials Ajuntaments Puigpunyent, Banyalbufar i Estellencs
Enric Benito	Col·legi Oficial de Metges
Elena Cabeza	Conselleria de Salut
Marisa Cano	IMAS (Centre residencial Bonanova) , i Col·legi d'Educadores i Educadors Socials
M. Isabel Cuart Sintes	IMAS (Coordinació grup de treball)
M. Ángeles Fernández	IMAS (Cap de Servei Àrea de Gent Gran)
Joana Maria Fiol	IMAS (Secció Foment Autonomia)
Cristina Gamundí	Serveis Socials Ajuntament de Calvià
M. Isabel Gelabert	Serveis Socials Ajuntament de Palma
Susana González	Col·legi Oficial d'Infermeria
Alicia Leiva	Col·legi Oficial Psicologia
Liberto Macías	Universitat Oberta per a Majors
Caterina J. Massuti	IMAS (Llar Reina Sofia)
Yolanda Menéndez	Intress
Deyana Mihailova	Creu Roja
Ana M. Muñoz	Col·legi Oficial Fisioterapeutes
Carmen Orte	Universitat de les Illes Balears
Pere Palou	Universitat de les Illes Balears
Rosa Perelló	Fundació Balear d'Atenció a la Dependència
Míriam Ramírez	Fundació Balear d'Atenció a la Dependència
Natalia Reynares	Intress
Isabel Román	Col·legi Oficial d'Infermeria
Ana Filo Romo	Col·legi Oficial Psicologia
Mariano Sbert	Col·legi Oficial Pedagogia i Psicopedagogia
Antonia Segura	GREC
Carlos Vecina	GREC

1 Denominació de l'acció: Anàlisi de necessitats formatives de les persones grans de Mallorca.

2 Tipologia de l'acció: Diagnòstic de necessitats.

3 Justificació

Les tendències demogràfiques actuals apunten a un ràpid procés d'envelliment de la població. A Mallorca l'índex d'envelliment ha passat als darrers 10 anys d'un 0,88 a un 0,95 (dades IBESTAT), actualment resideixen 137.368 persones majors de 65 i més anys (dades IBESTAT 2017). Les característiques i necessitats d'aquest sector de població, cada vegada més nombrós també han variat substancialment els darrers anys, degut als canvis tecnològics i socials, i a que es tracta d'un col·lectiu de persones cada vegada més format i crític.

La formació adreçada a aquest sector de població, tan canviant i heterogeni, hauria d'estar ajustada a les seves necessitats i interessos, no obstant això, no es disposen de moltes dades que les hagin recollit. A nivell nacional, des de la Unió Democràtica de Pensionistas y Jubilados, amb la col·laboració de l'IMSERSO, es va publicar l'informe "Majors i necessitats d'Informació i Formació" (UPD, 2017). D'entre les conclusions destaca el fet de que una de cada deu persones grans incloses a l'estudi pensava que tenia una mancança d'informació i formació per a dur a terme tasques de la seva vida quotidiana. Les temàtiques on expresaven tenir menys formació i informació eren la cura a les persones dependents i les relacionades amb la tecnologia digital. En aquest sentit, un altre estudi realitzat a la Universitat Autònoma de Barcelona (Mas, 2007), sobre les necessitats formatives de les persones majors de 50 anys de l'esmentada ciutat., destaca que tan sols un 10% de la mostra havia participat en formació "on line".

A Mallorca no s'ha dut a terme cap estudi en aquesta línia. Des de l'Observatori de les Persones Majors de Mallorca es va editar digitalment al 2017 un catàleg d'activitats i recursos per promoure l'envelliment actiu i saludable, adreçats a les persones majors de la illa. Recollint la informació per elaborar el catàleg es va detectar que hi havia una gran descompensació d'activitats formatives als municipis, i que hi havia tipologia d'accions formatives que no es desenvolupaven, o es desenvolupaven molt poc, com les relatives a la sexualitat

de les persones grans, o a l'abordatge de les addiccions en aquest col·lectiu de persones.

Es va veure necessari dur a terme una anàlisi de necessitats més en profunditat sobre les accions formatives i recursos que cal impulsar a la nostra illa per dur a terme un envelliment actiu i saludable, unificant temporalment les dues línies d'actuació de la comissió (promoció d'oportunitats de salut i promoció d'oportunitats de participació), per tal d'unificar recursos per dur a terme aquest diagnòstic.

Aquesta iniciativa respon a dos dels objectius proposats per l'Observatori:

- Impulsar iniciatives per fomentar l'envelliment actiu, per sensibilitzar a la societat per promoure una imatge lliure d'estereotips, així com per millorar la protecció econòmica, jurídica i social de les persones grans.
- i establir diferents vies de difusió d'informació i formació que permetin un millor coneixement de la situació de les persones majors de Mallorca.

Per altra banda, també respon a dos articles de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears:

Article 3 Objectius de les polítiques de serveis socials

L'actuació dels poders públics en matèria de serveis socials persegueix els objectius següents:

- a) *Millorar la qualitat de vida i promoure la normalització, la participació i la integració social, política, econòmica, laboral, cultural i educativa i de salut de totes les persones.*

Article 7 Drets de les persones destinatàries dels serveis socials

Les persones destinatàries dels serveis socials tenen els drets següents:

- b) *Dret a rebre informació suficient i verídica, en termes comprensibles, sobre les prestacions i els recursos disponibles i sobre els requisits necessaris per accedir als serveis, i també sobre altres recursos de protecció social i sobre les competències de les administracions públiques en aquest àmbit.*

4 Breu descripció del projecte

El projecte consisteix en el desenvolupament d'un estudi per valorar les motivacions, els interessos, i les necessitats formatives de les persones grans de l'Illa, amb la finalitat de poder donar orientacions a les administracions i entitats que ofereixen

formació a aquest de sector de població, per tal que la puguin ajustar millor a les seves necessitats.

Per dur a terme aquesta anàlisi, primerament es recolliran dades de l'oferta formativa de diferents entitats i administracions, de les necessitats percebudes d'una mostra de persones grans, i de la visió dels professionals de diferents perfils que treballen amb aquest col·lectiu de persones, per després, amb les conclusions elaborar un document amb orientacions per a la programació d'accions formatives, que es faria arribar a les diferents administracions i entitats que ofereixen formació a les persones grans de Mallorca.

5 Objectius del projecte

Objectius Generals	Objectius Específics
Analitzar les principals necessitats formatives de les persones grans de Mallorca	Conèixer les mancances de l'oferta formativa adreçada a les persones grans.
	Analitzar les necessitats formatives percebudes per les persones grans.
	Recollir la opinió dels professionals que treballen amb el col·lectiu de persones grans, sobre les accions formatives que consideren més prioritàries per a aquest sector de població.
	Valorar si hi ha diferències per sexe, i grup d'edat, dins el col·lectiu de persones grans, en relació a les necessitats formatives.
Oferir orientacions a les administracions i entitats que ofereixen formació a aquest de sector de població, per tal que la puguin ajustar millor a les seves necessitats.	Elaborar un document amb orientacions per a la programació d'accions formatives, que es farà arribar a les diferents administracions i entitats que ofereixen formació a les persones grans de Mallorca.

6 Mètodes de recollida i anàlisi de les dades

observatorimajors@imas.conselldemallorca.net

C/ General Riera, 67, 07010 Palma

Tel: 971763325 (ext. 4126, 4128) Fax: 971760068

Es durà a terme un estudi de tipus descriptiu, triangulant les fonts d'informació.

S'elaboraran dos models de qüestionaris per recollir la informació, un adreçat a les persones grans, i un altre als professionals de diferents perfils (sanitari, educatiu, social...) que treballen amb aquest col·lectiu de persones.

El qüestionari adreçat a persones grans, s'aplicarà per una banda, a una mostra de persones grans que acudeix a centres socials o de formació; i, per altra, a persones amb un grau I de dependència que reben suport del SAID, a la part forana, i del SAD de Dependència, a Palma.

L'anàlisi d'aquestes dades, juntament amb la recollida al catàleg de 2017, serà analitzada quantitativa i qualitativament pels membres de la comissió de treball de Promoció de l'Autonomia de l'observatori de les Persones Majors, i, amb les principals conclusions de l'anàlisi, redactarà l'informe final amb les orientacions.

7. Població i mostra

La població és el conjunt de persones grans de 60 o més anys de Mallorca. Amb una mostra de 100 participants, i un interval de confiança del 95% el marge d'errada és d'un 10%.

Quant a la mostra de professionals, no disposem dades del total de professionals que atenen a les persones grans a la nostra illa, fet pel qual el criteri és més arbitrari, consideram que una mostra de 30 professionals dels àmbits sanitari, social i educatiu pot aportar informació prou relevant.

Si bé, per motius organitzatius, el mostreig no podrà ésser aleatori, s'adoptaran criteris per tal de que sigui el més representatiu possible.

8 Recursos: materials, humans i econòmics

L'objectiu serà minimitzar les despeses sense minvar l'impacte, fomentant les xarxes de col·laboració:

- Recursos materials: material fungible i informàtic, locals per a les reunions.
- Recursos humans: membres de la comissió de treball que col·laborin amb l'elaboració del projecte, membres de les entitats que formen part del Ple de l'Observatori i d'altres que col·laborin ajudant a complimentar l'enquesta a les persones grans.
- Recursos econòmics:

- i. L'IMAS aportarà els locals per a les reunions, així com part de la jornada de la dinamitzadora de la comissió de treball per a l'elaboració del projecte.
- ii. Les entitats membres de les comissions de treball i el Ple aportaran el temps dels seus tècnics per l'assistència a les reunions i elaboració de tasques puntuals per al desenvolupament del projecte.

9 Temporalització:

La previsió és dur a terme l'anàlisi al proper semestre:

- Maig 2018: redacció del projecte i confecció dels qüestionaris
- Juny-octubre 2018: recollida de dades
- Novembre 2018: anàlisi de les dades i elaboració del document amb les orientacions.
- Desembre 2018: presentació del document al Ple de l'Observatori, i difusió del mateix.

10 Avaluació:

S'ha començat a dur a terme una *avaluació ex – ante*, mitjançant la tècnica de fòrum comunitari, amb els integrants de la comissió de treball de promoció de l'autonomia de l'Observatori de les Persones Majors de Mallorca, per valorar la viabilitat tècnica del projecte triat. Aquesta avaluació finalitzarà quan els membres del Ple de l'Observatori valorin també la conveniència de la implantació del projecte.

S'implementarà una *avaluació concurrent* amb la qual s'anirà revisant el desenvolupament del projecte, per valorar si cal reprogramar qualche element o acció.

Per finalitzar, es realitzarà una *avaluació ex – post* per comprovar si s'han assolit els objectius del projecte, així com valorar l'impacte i la cobertura del mateix.

11 Referències:

- Llei 4/2009, d'11 de juny de serveis socials de les Illes Balears: BOIB 89/2009 de 18-06-2009.

- Mas, O. (2007). Las necesidades formativas de las personas mayores de 50 años. *Revista Iberoamericana de Educación*, 44(1) 1-25-
- UPD (2017). *Las necesidades de formación e información de las personas mayores*. Madrid: Redacción Mayores UPD.